

Grenzen Annexatie onverdedigbaar, juist vanwege historie

Landjepik mag nergens, dus ook niet op de Krim

→ Het Rode Leger bij het Kremlin, 1917. Veroveren was niet het doel, zei de regering toen. FOTO GETTY

Flirten met Rusland op basis van historische gebeurtenissen is gevaarlijk en verraadt onwetendheid over actueel volkenrecht, waarschuwt **Mihai Martoiu Ticu**.

In gesprek met BNR vertelde Thierry Baudet dat we Poetin moeten toestaan om de Krim te annexeren: "Er zijn ontzettend veel grenswisselingen geweest in de wereld, het is heel hypocriet om er één probleem uit te lichten." Baudet bewijst hiermee zijn onkunde, want modern volkenrecht verbiedt landjepik.

Volkenrecht ontstaat via verdragen en gewoonte. Verdragen werken net als nationale rechtsstelsels als een schakelaar: aan of uit. De wet geeft je meteen een plicht of een recht. Het volkenrechtelijk verdrag geeft de deelnemende landen direct rechten of plichten. Maar volkenrecht werkt ook als een dimmer: constant gedrag van een meerderheid van landen laat in de loop der tijd principes, rechtsregels, rechten en plichten ontstaan. Bij de laagste stand van de dimmer zien alleen visionairs het licht. Als de schakelaar maximaal is opengedraaid ontkenen alleen blinden als Baudet dat deze rechtsregels bestaan.

Lang was roven legaal, maar rond 1900 groeide het morele verzet tegen oorlog en landjepik, lezen we in het boek *The Right of Conquest* van Sharon Korman. De Russische revolutie speelde hier een belangrijke rol. De nieuwe Russische regering verklaarde in 1917 dat ze geen andere naties wilde domineren, noch grondgebied met geweld veroveren. Ook de Amerikaanse President Woodrow Wilson verkondigde dit: "Peoples and provinces are not to be bartered about from sovereignty to sovereignty as if they were mere chattels and pawns in a game."

Territoriale integriteit

Deze nieuwe moraal kristalliseerde in regels. In 1920 gaf het handvest van de Volkenbond zelfs een agressor recht op territoriale integriteit. Het VN-handvest van 1945 beschrijft: "In hun internationale betrekkingen onthouden alle Leden zich van bedreiging met, of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van een staat".

Het Internationaal Gerechtshof besloot in 1947 in de Corfuzaak dat territoriale integriteit een essentieel principe van het volkenrecht is. In 1970 onderschreven de VN-lidstaten unaniem de fundamentele principes van volkenrecht in resolutie 2625. De term 'territoriale integriteit' komt er maar liefst tien keer in voor.

Het verbod op landjepik is daarmee een dwingende norm geworden, een 'jus cogens'. Bij de regels van een dwingend recht zijn afwijkingen niet toegestaan. Zie ze als de tien geboden van het volkenrecht.

Bevroren grenzen

Dus ook al zijn de grenzen in het verleden vaak veranderd, nu mag dat niet meer. Na de Tweede Wereldoorlog veranderden er steeds minder grenzen. Staten treden ook harder op tegen veroveringsacties, zoals bij de poging van Irak om Koeweit te annexeren. Alle landsgrenzen van nu zijn bevroren.

De ruimte voor verandering is daarmee beperkt. Staten mogen vrijwillig onderling hun grenzen aanpassen. Volkenrecht zegt ook niks over afscheidingsbewegingen. Dat zien de andere staten als een interne aangelegenheid. Het staat staten vrij om afscheidingspogingen met geweld te voorkomen. Andere staten mogen de regering helpen, maar niet de afscheidingsbeweging ondersteunen.

Met de bewering dat kritiek op Ruslands acties in de Krim hypocriet is omdat grenswisse-

lingen normaal zouden zijn, bewijst Baudet twee dingen. Ten eerste dat hij geen verstand van volkenrecht heeft. Ten tweede dat hij een machtsdenker is: machtige landen mogen territorium jatten. Geen wonder dat hij de koloniale tijden beter vindt.

Dat hij de sterke EU wil vernietigen en de Russische beer versterken is ook nog gevaarlijk.

Mihai Martoiu Ticu
Filosoof, tevens afgestudeerd in Internationaal Recht

Territoriale integriteit is een van de tien geboden van het volkenrecht